Kokousaika: Tiistai 12.5.2015 klo 18.30 (kahvit klo 18.00 lähtien)
Kokouspaikka: Lopen kirkon seurakuntasali, Pilpalantie 1, 12700 Loppi

Asialuettelo:
20§ Kokouksen avaus ja alkuhartaus
21§ Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus
22§ Pöytäkirjantarkastajien ja ääntenlaskijain valinta
23§ Työjärjestyksen hyväksyminen
24§ Työalojen esittelyt kirkkovaltuustossa
25§ Seurakunnan strategia 2015-2018
26§ Tilintarkastajan valinta
27§ Launosten Apajan myyntiprosessi
28§ Valtuustoaloite: tutustumiskierros seurakunnan kiinteistöihin ja metsiin
29§ Tilinpäätös ja toimintakertomus
30§ Ilmoitusasiat
31§ Jäsenten esittämät asiat
32§ Valitusosoitus
33§ Kokouksen päätös

Lopella 4.5.2015

Jarmo Kuparinen
puheenjohtaja

Kokouskutsu esityslistoineen on postitettu kirkkovaltuuston jäsenille 4.5.2015

Merja Zetterman
toimistosihteeri

Pöytäkirja nähtävänä:
Kokouksen tarkastettu pöytäkirja, johon on liitetty valitusosoitus, pidetään yleisesti nähtävänä kirkkoherranvirastossa 21.5. – 19.6.2015 viraston aukioloaikoina maanantai - perjantai klo 9.00-12.00.

		läsnä	poissa
Kokousaika	Tiistai 12.5.2015 klo 18.30– 20.05		
Kokouspaikka	Lopen kirkon seurakuntasali, Pilpalantie 1, 12700 Loppi		
Jäsenet	Alho, Aimo	x	
	Auvinen, Minna	x	
	Hatakka, Jarno		x
	Kuparinen, Jarmo	x	
	Kuparinen, Marja-Leena	x	
	Laakso, Eva-Liisa	x	
	Lilja, Sami		x
	Lukana, Anne	x	
	Lähde, Joni	x	
	Nevanpää, Kalevi	x	
	Niemi, Arja	x	
	Paalijärvi, Sari	x	
	Saario, Riku		x
	Saksala, Eija	x	
	Siivonen, Johanna	x	
	Valonen, Arttu		x
	Viitanen, Kimmo		x
	Vuorinen, Sakari	x	
	Väänänen, Elis	x	
	Rautiainen, Riina, varajäsen	x	
	Suonurmi, Riitta, varajäsen	x	
	Savolainen, Markku, varajäsen	x	
Muut osallistujat	Hynynen, Tuomas, kirkkoherra	x	
	Kuuluvainen, Pirjo, talouspäällikkö	x	
	Zetterman, Merja, toimistosihteeri	x	
	Lindfors, Maija, kirjanpitäjä	x §24	
	Juote, Ilkka, kappalainen	x §24	
Käsitellyt asiat	§§20-33, sivut 1 - 11		
Allekirjoitus	Jarmo Kuparinen puheenjohtaja	Merja Zetterman pöytäkirjanpitäjä	
Pöytäkirjan tarkastus Allekirjoitukset	Lopen seurakunnan kirkkoherranvirasto, .5.2015 Marja-Leena Kuparinen	Eeva-Liisa Laakso	
Pöytäkirja nähtävänä	Lopen seurakunnan kirkkoherranvirasto 21.5.2015 – 19.6.2015 viraston aukioloaikoina maanantai - perjantai klo 9.00 - 12.00		

20§ Kokouksen avaus ja alkuhartaus

Kirkkovaltuuston puheenjohtaja Jarmo Kuparinen julisti kokouksen avatuksi.
Kirkkoherra Tuomas Hynynen piti alkuhartauden.

21§ Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus

Kokouskutsu ja esityslista on postitettu kirkkovaltuuston jäsenille 4.5.2015. Kokouskutsu on ollut nähtävänä seurakunnan ilmoitustaululla 4.5.2015 - 12.5.2015.
Kokouksesta on ilmoitettu seurakuntauutisissa viikoilla 18-19 (Lopen Lehti, Aamuposti, seurakunnan kotisivut) sekä ilmoituksella Riihimäen Seudun Viikkouutisissa ja Lopen Lehdessä 6.5.2015.

Ehdotus:
Kirkkovaltuusto suorittaa nimenhuudon ja toteaa kokouksen laillisuuden ja päätösvaltaisuuden. (Kirkkojärjestys 8.luku §5 ja kirkkovaltuuston työjärjestys §3 ja §5)

Päätös:
Suoritetussa nimenhuudossa oli kirkkovaltuuston 19 varsinaisesta jäsenestä paikalla 14; poissa olivat Jarno Hatakka, Sami Lilja, Riku Saario, Arttu Valonen ja Kimmo Viitanen. Jarno Hatakan varajäseneksi ja äänioikeutta käyttämään hyväksyttiin Riina Rautiainen ko. listan 1. varasijalta, ja Riku Saarion varajäseneksi ja äänioikeutta käyttämään hyväksyttiin Riitta Suonurmi saman listan 2. varasijalta. Arttu Valosen varajäseneksi ja äänioikeutta käyttämään hyväksyttiin Markku Savolainen ko. listan 1. varasijalta.
Sami Liljan varajäseneksi kutsu Marja Peltomäki ei ollut nimenhuudossa paikalla.

Todettiin 17 kirkkovaltuutettua olevan edustettuina kokouksessa.
Kokous todettiin lailliseksi ja päätösvaltaiseksi.

22§ Pöytäkirjantarkastajien ja ääntenlaskijain valinta

Kirkkovaltuusto päätti 14.1.2015 §4 noudattaa pöytäkirjan tarkastajien valinnassa aakkosjärjestystä.

Ehdotus:
Kirkkovaltuusto valitsee kaksi pöytäkirjantarkastajaa, jotka toimivat tarvittaessa myös ääntenlaskijoina (Kirkkojärjestys 8.luku §5 ja kirkkovaltuuston työjärjestys §4).
Aakkosjärjestyksessä vuorossa ovat Jarno Hatakka ja Marja-Leena Kuparinen.

Päätös:
Pöytäkirjantarkastajiksi valittiin yksimielisesti ilman umpilippuäänestystä Marja-Leena Kuparinen ja Eva-Liisa Laakso.
He toimivat tarvittaessa myös ääntenlaskijoina.

23§ Työjärjestyksen hyväksyminen

Ehdotus:
Kirkkovaltuusto hyväksyy kokouksen työjärjestyksen esityslistan mukaisena.

Päätös:
Asialista hyväksyttiin kokouksen työjärjestykseksi.

24§ Työalojen esittelyt kirkkovaltuustossa

Kirkkoneuvosto ehdottaa, että seurakunnan työmuodot esittäytyvät kirkkovaltuuston kokouksissa seuraavasti.

2/2015 Aikuistyö, kirkkoherranvirasto ja taloustoimisto
3/2015 Lapsi- ja perhetyö, varhaisnuoriso-, nuoriso- ja rippikoulutyö
4/2015 Diakonia- ja lähetystyö
1/2016 Kirkkoherra ja talouspäällikkö esittelevät yhteistyökumppaneiden toteuttamat toiminnot (sairaalasielunhoito, palveleva puhelin, atk-palvelut ym.)
2/2016 Jumalanpalveluselämä, kirkkomusiikki ja tiedotus
3/2016 Kiinteistö- ja hautaustoimi, leirikeskus
4/2016 Seurakunnan metsänhoito

Ehdotus (Kirkkoneuvosto §55 / 14.4.2015):
Kirkkovaltuusto tutustuu tässä kokouksessa seurakunnan aikuistyön, kirkkoherranviraston ja taloustoimiston toimintaan.

Päätös:
Kappalainen Ilkka Juote esitteli aikuistyön toimintaa, kirkkoherranviraston toimistosihteeri Merja Zetterman kertoi kirkonkirjojenpitoon ja yleensä kirkkoherranviraston toimintaan liittyvistä työtehtävistä, talouspäällikkö Pirjo Kuuluvainen ja kirjanpitäjä Maija Lindfors kertoivat taloustoimiston tehtävistä ja vuoden 2016 alussa tapahtuvasta Kirkon Palvelu-keskukseen (KiPa) liittymisestä aiheutuvista toimenpiteistä.
Kirkkovaltuutetut esittivät kysymyksiä esittelijöille ja aiheista keskusteltiin.

25§ Seurakunnan strategia 2015-2018

Liite 25a Strategialuonnos vuosille 2015-2018
Ehdotus (Kirkkoneuvosto §58 / 14.4.2015):
Kirkkoneuvosto esittää, että Kirkkovaltuusto hyväksyy liitteen 25a mukaisen Lopen seurakunnan strategian vuosille 2015-2018. Strategia liitetään näinä vuosina seurakunnan toimintasuunnitelmiin.

Työntekijöitä, toimikuntia ja kirkkoneuvostoa kehotetaan eri työmuotojen toimintasuunnitelmia laatiessaan huolehtimaan siitä, että yksittäisten työmuotojen toimintasuunnitelmat toteuttavat koko seurakunnan strategiaa.

Päätös:
Kirkkovaltuusto hyväksyi liitteen 25a mukaisen Lopen seurakunnan strategian vuosille 2015-2018 pienin lausemuutoksin. Sivun 2 kohdan 2. Toimenpiteet viimeinen lause liitetään ao. kohdan ensimmäisen lauseen jatkoksi.
Strategia liitetään näinä vuosina seurakunnan toimintasuunnitelmiin.

26§ Tilintarkastajan valinta

Kirkkovaltuusto päätti kokouksessaan 14.1.2015 /§10 jättää tilintarkastajan valinnan pöydälle valmisteilla olevan tilintarkastukseen liittyvät lakimuutosasian vuoksi.

Kirkkohallitus on antanut tilintarkastajan valinnasta yleiskirjeen nro 31/2014 18.12.2014. Yleiskirjeessä mainitut säädösmuutokset tarkoittaisivat sitä, että seurakuntataloudessa tulisi 1.1.2016 lukien olla tilintarkastuslaissa tarkoitettu JHT-tilintarkastaja tai JHT-yhteisö ja vaihtoehtoisesti tietyin edellytyksin JHTT-tilintarkastaja tai JHTT-yhteisö.

> **Kirkkojärjestys 15. luku 7 § (alkuosa):**
> Kirkkovaltuusto tai yhteinen kirkkovaltuusto valitsee toimikauttaan vastaavien vuosien hallinnon ja talouden tarkastamista varten joko vähintään yhden varsinaisen tilintarkastajan ja yhden varatilintarkastajan tai näiden sijasta tilintarkastusyhteisön.

Talouspäällikkö on pyytänyt yleiskirjeen ohjeen mukaiset tarjoukset neljältä tilintarkastusyhteisöltä. Määräaikaan mennessä tuli 3 tarjousta.

Liitteenä on tarjouspyynnössä mainittujen valintaperusteiden mukainen vertailutaulukko tilintarkastajan valitsemiseksi. Saapuneet tilintarkastustarjoukset ovat nähtävänä kirkkoneuvoston kokouksessa.

Kirkkovaltuusto 12.5.2015:
Liite 26a vertailutaulukko tilintarkastajan valitsemiseksi

Ehdotus (Kirkkoneuvosto §42 / 14.4.2015):
Kirkkoneuvosto ehdottaa kirkkovaltuustolle, että valtuusto valitsee tilintarkastajaksi Oy Tuokko LTD Oy:n, vastuullisena tilintarkastajana JHTT Martin Slotte.

Päätös:
Kirkkovaltuusto valitsi toimikautensa 2015-2018 vuosien hallinnon ja talouden tarkastamista varten tilintarkastajaksi Oy Tuokko LTD Oy:n, vastuullisena tilintarkastajana JHTT Martin Slotte.

27§ Launosten Apajan myyntiprosessi

Kirkkoneuvosto §52 / 14.4.2015:
Kirkkoneuvosto on §71 / 19.8.2014 päättänyt solmia Lopen kunnan kanssa vuokrasopimuksen uudesta kerhotilasta Launosten koulun yhteydessä. Uusi vuokratila saadaan suunnitelmien mukaan käyttöön vuoden 2016 alusta alkaen. Vuokrasopimuksen solmimisen yhteydessä on alustavasti keskusteltu Launosissa Pajakuja 1:ssä sijaitsevan toimipisteen Apajan myymisestä.

Kiinteistön myymisestä päättää kirkkovaltuusto. Päätös edellyttää KL 9:3§ mukaista määräenemmistöä, eli että vähintään kaksi kolmannesta saapuvilla olevista ja enemmän kuin puolet kaikista valtuuston jäsenistä kannattaa päätettävää asiaa. Mahdollinen myyntipäätös alistetaan KL 14:4§ perusteella Kirkkohallituksen vahvistettavaksi.

Kirkkojärjestyksen 23: 3§ perusteella seurakunnan on arvioitava päätöksenteossaan päätösten vaikutukset lapsiin. Päätöstä valmistellessa on arvioitu, että toiminnan siirtyminen vuokratiloihin Launosten koulun yhteyteen on lasten ja nuorten edun mukaista. Tällöin vanhan toimitilan myyntiprosessilla ei ole kielteisiä lapsivaikutuksia.

Kirkkoherra ja talouspäällikkö ehdottavat Apajan myynnin valmistelua seuraavasti:

1. Lopen seurakunta pyytää ostotarjouksia Apajasta, eli kiinteistöistä 433-404-1-65 ja 433-404-1-184. Ostotarjouksia voi tehdä ainoastaan molemmista kiinteistöistä yhdessä.

2. Ostotarjouksen on täytettävä kaikki seuraavat ehdot, muuten tarjous hylätään:
    a. Ostotarjoukseen ei saa asettaa muita ehtoja kuin tässä tarjouspyynnössä mainitut ehdot.
    b. Ostotarjouksessa on mainittava lause: ”Tarjouksen tekijä on tutustunut kohteeseen, sen ominaisuuksiin ja kuntoon, seurakunnan myynnille asettamiin ehtoihin, sekä alueella voimassa olevan kaavan kohteelle asettamiin rajoituksiin.”
    c. Ostotarjouksen on oltava voimassa vähintään siten, että Lopen seurakunnan kirkkovaltuustolla on 30.11.2015 saakka aikaa hyväksyä tarjous, ja Kirkkohallituksella on 31.3.2016 saakka aikaa vahvistaa kauppa.
    d. Ostotarjous on tehtävä kirjallisesti ja sen on oltava perillä allekirjoitettuna suljetussa kirjekuoressa merkinnällä ”ostotarjous” Lopen seurakunnan kirkkoherranvirastossa viimeistään 30.9.2015 klo 16.00.

3. Seurakunta pidättää oikeuden hylätä kaikki tehdyt ostotarjoukset.

4. Kauppakirjan laatimisesta aiheutuvat kulut ja kaupan vahvistajan palkkion maksavat myyjä ja ostaja puoliksi.

5. Kirkkovaltuuston hyväksyttyä ostotarjouksen ostaja ja myyjä laativat kaupasta esisopimuksen ja ostaja maksaa seurakunnalle käsirahan suuruudeltaan 8% kauppahinnasta ennen kaupan alistamista kirkkohallituksen vahvistettavaksi. Käsirahaa ei palauteta, mikäli ostaja myöhemmin peruu voimassa olevan ostotarjouksensa. Mikäli kauppa peruuntuu seurakunnasta tai kirkkohallituksen alistuspäätöksestä tai muutoksenhausta johtuen, seurakunta palauttaa käsirahan euromääräisen summan ilman korkoja.

6. Myyntiprosessia varten talouspäällikkö huolehtii, että seurakunta tai alueella toimiva kiinteistönvälittäjä
   toteuttaa seuraavat toimenpiteet:
   a. Myynti-ilmoituksen laatiminen, ja julkaisu vähintään yhden kerran Aamupostin ja Hämeen Sanomien asuntoilmoitussivuilla ja Lopen lehdessä, sekä vähintään kahden kuukauden ajan www.oikotie.fi ja www.etuovi.com –verkkopalveluissa ja Lopen seurakunnan internet-sivuilla
   b. Seurakunta teettää kohteessa kuntotarkastuksen, josta laadittu raportti on saatavilla kirkkoherranvirastosta sekä kiinteistön näytöissä.
   c. Vähintään kolme julkista näyttöä sekä yksityiset näytöt sopimuksen mukaan.

7. Myynti-ilmoituksessa mainitaan kohteen tietojen lisäksi seuraavat seikat:
   a. Myyntipäätöksen tekee Lopen seurakunnan kirkkovaltuusto ja päätös alistetaan kirkkohallituksen vahvistettavaksi. Kauppakirja allekirjoitetaan ja loppu kauppahinta maksetaan, kun kirkkohallituksen vahvistuspäätös on saanut lainvoiman.
   b. Kiinteistöt siirtyvät ostajan hallintaan viimeistään kolmen kuukauden kuluessa siitä kun myyntipäätös on saanut lainvoiman, kauppakirja on allekirjoitettu ja kauppahinta on kokonaisuudessaan maksettu, kuitenkin aikaisintaan 1.3.2016.

Ehdotus (Kirkkoneuvosto §52 / 14.4.2015):
Kirkkoneuvosto ehdottaa, että kirkkovaltuusto keskustelee
1) onko Kirkkovaltuuston määräenemmistö valmis myymään Apajan, jos siitä saadaan riittävän hyvä ostotarjous.
2) onko ehdotettu myyntiprosessi kirkkovaltuuston mielestä hyvä.

Päätös:
1. Kirkkovaltuusto oli yksimielisesti valmis myymään Apajan, jos siitä saadaan riittävän hyvä ostotarjous.
2. Kirkkovaltuusto oli tyytyväinen ehdotettuun myyntiprosessiin.

28§ Valtuustoaloite: tutustumiskierros seurakunnan kiinteistöihin ja metsiin

17 kirkkovaltuutettua teki valtuuston kokouksessa 14.1.2015 liitteenä olevan valtuustoaloitteen. Aloitteessa ehdotetaan että seurakunta järjestää valtuuston jäsenille, varajäsenille ja mahdollisesti työntekijöille kierroksen Lopen seurakunnan kiinteistöissä ja metsissä.

Talouspäällikkö on pyytänyt seurakunnan metsien hoidosta vastaavaa Kanta-Hämeen Metsänhoitoyhdistys ry:n Raimo Kerolaa oppaaksi. Alustava varaus tutustumiskierrokselle tehtiin 16.5.2015 lauantaiaamupäiväksi.

Kirkkoneuvosto §29 / 10.3.2015
Kirkkoneuvosto päättää, että aloitteessa ehdotettu tutustumiskierros järjestetään. Talouspäällikkö huolehtii käytännön järjestelyistä. Kirkkoneuvosto lähettää vastauksensa valtuustoaloitteeseen tiedoksi kirkkovaltuustolle.

Kirkkovaltuusto §28 / 12.5.2015
Liite 28a Valtuustoaloite (14.1.2015) tutustumiskierroksesta
Ehdotus: Kirkkovaltuusto merkitsee asian tiedokseen.
Päätös:
Asia merkittiin tiedoksi. Retki kiinteistöihin ja seurakunnan metsiin järjestetään lauantaina 16.5.2015.

29§ Tilinpäätös ja toimintakertomus

Seurakunnan tilinpäätöksen laatimista ja käsittelyä koskevat säännökset ovat kirkkojärjestyksen 15 luvun 5§:ssä. Seurakunnan on tilinpäätöksen yhteydessä tehtävä esitys tilikauden tuloksen käsittelystä ja toimenpiteistä talouden tasapainottamiseksi.

Liitteenä on Lopen seurakunnan tasekirja ja toimintakertomus vuodelta 2014.
Se sisältää toimintakertomuksen, tuloslaskelman, taseen, talousarviovertailut työaloittain ja pääluokittain, rahoituslaskelman ja investointiosan. Myös erilliskirjanpitona hoidetun hautainhoitorahaston tilinpäätös vuodelta 2014 sisältyy tasekirjaan.

Taseen loppusumma 31.12.2014 on 3.694.554,46. Tuloslaskelman toimintatuotot 2014 ovat 293.883,73 ja toimintakulut 1.750.808,73. Verotulot ovat 1.685.996,41 ja tilikauden ylijäämä 54.589,06 euroa.

Kirkkohallitus on julkistanut, että valtakunnallisesti kirkollisverotilitykset vähenivät 2,2 prosenttia ja yhteisöverotilitykset kasvoivat 10,3 prosenttia vuonna 2014. Verotilitykset yhteensä alenivat 0,9 prosenttia. Lopen seurakunnassa kirkollisverot kasvoivat 1,8 % ja yhteisöverot kasvoivat 10,9 %. Verotilitykset yhteensä kasvoivat 2,5 %.

Kirkkoneuvosto §57 / 14.4.2015
1. Kirkkoneuvosto toteaa seurakunnan tilinpäätöksen ylijäämän 54.589,06 €.
2. Kirkkoneuvosto toteaa hautainhoitorahaston ylijäämän 10.466,82 €.
3. Kirkkoneuvosto päättää, että tilikauden ylijäämä 54.589,06 € kirjataan taseen edellisten tilikausien yli/alijäämään ja allekirjoittaa tilinpäätöksen ja jättää sen tilintarkastajan tarkastettavaksi.
4. Kirkkoneuvosto esittää, että tilintarkastuksen jälkeen kirkkovaltuusto päättää tilinpäätöksen vahvistamisesta ja vastuuvapauden myöntämisestä.

Liitteet:
Liite 29a tasekirja ja toimintakertomus 2014
Liite 29b tilintarkastuskertomus

Ehdotus:
1. Kirkkovaltuusto päättää tilinpäätöksen vahvistamisesta.
2. Kirkkovaltuusto päättää vastuuvapauden myöntämisestä tilivelvollisille.

Päätös:
Tilinpäätös vahvistettiin ja tilivelvollisille myönnettiin vastuuvapaus.

Kokouksessa esitettiin kiitokset kaikille työntekijöille hyvästä tuloksesta.

30§ Ilmoitusasiat

1. Kirkkoneuvosto on päättänyt 14.4.2015, että diakoniatyöhön voidaan palkata testamenttivaroin 2-4 nuorta kahden viikon ajaksi kesäkuussa 2015. Tehtävät määräytyvät ikäihmisten tarpeiden mukaan kodin- ja pihan siivouksesta kauppa- tai juttuseuraan.

Päätös: Ilmoitusasiat merkittiin tiedoksi.

31§ Jäsenten esittämät asiat

1. Ympäristöohjelma
   Seitsemän kirkkovaltuutettua Kalevi Nevanpään johdolla jättivät kirjallisen valtuustoaloitteen:
   ”Lopen seurakunnan strategian toiminta-ajatuksessa, arvoissa ja kehitysnäkymien toimenpiteissä kiinnitetään huomio vastuullisuuteen luomakunnasta ja lähimmäisistä. Lopen seurakunnalla ei ole ympäristöohjelmaa, jonka avulla voitaisiin seurata, kehittää ja ohjata seurakuntamme toimintaa ympäristön kannalta paremmaksi. Ympäristövastuuseen kuuluu kaikki sekä hengellinen, että käytännön työ. Lopen seurakunnan tulisi olla esimerkkinä kaikille kuntalaisille luomakuntamme hyvästä hoidosta.
   Ehdotamme, että Lopen seurakunnalle valmistellaan ympäristöohjelma mahdollisimman pian. Tavoitteena lähivuosina voisi olla kirkkohallituksen myöntämä Kirkon ympäristö-diplomi.”

2. Valtuutettu Riitta Suonurmi muistutti, että seurakunnan tässä kokouksessa hyväksytty strategiasuunnitelma jaetaan myös kaikille toimikuntien jäsenille.

3. Kirkkovaltuuston jäsenet keskustelivat ja kyselivät, kuka hoitaa hautakivenoikaisut, haudan havutusasiat yms. Kysymyksiä selvitellään ja vastataan sähköpostilla kaikille valtuutetuille ja joka ryhmän kahdelle ensimmäiselle varajäsenelle.

32§ Valitusosoitus

Liite 32a Valitusosoitus

Ehdotus: Valitusosoitus merkitään annetuksi.
Päätös: Valitusosoitus merkittiin annetuksi.

33§ Kokouksen päätös

Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 20.05.

VALITUSOSOITUS

Pöytäkirjan pykälä §32 / Liite 32a

MUUTOKSENHAKUKIELLOT

Kieltojen perusteet	**Valmistelua ja täytäntöönpanoa koskevat muutoksenhakukiellot** Seuraavista päätöksistä ei kirkkolain 24 luvun 5 §:n mukaan saa tehdä kirkollisvalitusta eikä hallintolainkäyttölain 5 §:n 1 momentin nojalla hallintovalitusta, koska päätös koskee vain valmistelua tai täytäntöönpanoa. Julkista hankintaa koskevasta päätöksestä ei saa tehdä julkisista hankinnoista annetun lain mukaista valitusta, koska päätös koskee yksinomaan hankintamenettelyn valmistelua. Pöytäkirjan pykälät: 20, 21, 22, 23, 24, 27, 28, 30, 31, 32, 33
	Erikseen säädetyt muutoksenhakukiellot 1. Hallintolainkäyttölain 5 §:n 2 mom :n mukaan päätöksiin ei saa hakea muutosta valittamalla. 2. Muun lainsäädännön mukaan päätöksiin ei saa hakea muutosta valittamalla. 3. Hankintaa koskevista päätöksistä ei kirkkolain 24 luvun 8 a § 2 momentin nojalla saa tehdä kirkkolain mukaista oikaisuvaatimusta eikä kirkollisvalitusta, jos asia kuuluu markkinaoikeuden toimivaltaan. Asia kuuluu markkinaoikeuden toimivaltaan, mikäli hankinnan arvo ylittää hankintalain 15 §:n mukaisen kynnysarvon[1]. Pöytäkirjan pykälät ja valituskieltojen perusteet:

HANKINTAOIKAISU

Hankintaoikaisun tekeminen	Hankintayksikön päätökseen tai muuhun hankintamenettelyssä tehtyyn ratkaisuun tyytymätön asianosainen voi tehdä hankintayksikölle kirjallisen hankintaoikaisun (Hankintalaki 80-83 §). **Toimitusosoite** Hankintaoikaisu toimitetaan hankintayksikölle. Hankintayksikön yhteystiedot: Käyntiosoite: Postiosoite: Telekopio: Sähköposti: Hankintaoikaisu on tehtävä 14 päivän kuluessa siitä, kun asianosainen on saanut tiedon hankintayksikön päätöksestä tai muusta hankintamenettelyssä tehdystä ratkaisusta. Hankintaoikaisun voi omalla vastuullaan lähettää postitse, lähetin välityksellä tai sähköisesti. Tiedoksiannon katsotaan tapahtuneen seitsemäntenä päivänä kirjeen lähettämisestä, jollei sen näytetä tapahtuneen myöhemmin. Käytettäessä sähköistä tiedoksiantoa viestin katsotaan saapuneen vastaanottajalle sinä päivänä, jolloin sähköinen viesti on vastaanottajan käytettävissä tämän vastaanottolaitteessa siten, että viestiä voidaan käsitellä. Tällaisena ajankohtana pidetään viestin lähettämispäivää, jollei asiassa esitetä luotettavaa selvitystä siitä, että sähköinen viesti on saapunut vastaanottajalle myöhemmin. Hankintaoikaisun on oltava perillä oikaisuvaatimusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä.
Hankintaoikaisun sisältö	Hankintaoikaisusta on käytävä ilmi: – oikaisua vaativan nimi sekä tarvittavat yhteystiedot asian hoitamiseksi – tiedot hankintaoikaisun kohteena olevasta päätöksestä – millaista oikaisua päätökseen vaaditaan – millä perusteilla oikaisua päätökseen vaaditaan Hankintaoikaisuun on liitettävä asiakirjat, joihin vaatimuksen tekijä vetoaa, jolleivät ne jo ole hankintayksikön hallussa.

VALITUSOSOITUS

Valitusviranomainen ja valitusaika	**Kirkollis- ja hallintovalitukset** Seuraaviin päätöksiin voidaan hakea muutosta kirjallisella valituksella. **Valitusviranomainen ja yhteystiedot:** • **Hämeenlinnan hallinto-oikeus** Käyntiosoite: Raatihuoneenkatu 1, Hämeenlinna (asiakaspalvelu avoinna ma-pe klo 8.00-16.15) Postiosoite: Raatihuoneenkatu 1, 13100 Hämeenlinna Puhelin: 010 364 2200 Telekopio: 010 364 2269 Valitusaika Sähköposti: hameenlinna.hao@oikeus.fi Kirkollisvalitus, pöytäkirjan pykälät: 25, 26, 29 30 päivää Hallintovalitus, pöytäkirjan pykälät: -- 30 päivää

[1] Kansallisen kynnysarvon suuruus on 30.000 € (tavarat –ja palvelut), 100.000 € (terveydenhoito –ja sosiaalipalvelut) ja 150.000 € (rakennus –ja käyttöoikeusurakat)

	Kirkollisvalitus alistusasiassa Seuraaviin päätöksiin voidaan hakea muutosta kirjallisella valituksella. **Valitusviranomainen ja yhteystiedot:** Valitusaika **Tampereen hiippakunnan tuomiokapituli**, pöytäkirjan pykälät: Käyntiosoite: Eteläpuisto 2 C, Tampere (avoinna ma-pe klo 9.00-15.00) Postiosoite: Eteläpuisto 2C, 33200 Tampere 30 päivää Telekopio: 03 238 1150 Puhelin: 03 238 1100 Sähköposti: tampere.tuomiokapituli@evl.fi • **Kirkkohallitus**, pöytäkirjan pykälät: -- 30 päivää PL 185 (Satamakatu 11), 00161 Helsinki Telekopio: 09-1802 350 Sähköposti: kirkkohallitus@evl.fi Kirjaamo (Luotsikatu 1b, Helsinki) avoinna ma-pe klo 8.30-16.15 • **Opetus- ja kulttuuriministeriö**, pöytäkirjan pykälät -- 30 päivää PL 29 (Meritullinkatu 10), 00023 Valtioneuvosto Telekopio: 09-135 9335 (kirjaamo) Sähköposti: kirjaamo@minedu.fi
	Valitus markkinaoikeuteen Valitus on tehtävä kirjallisesti 14 päivän kuluessa siitä, kun ehdokas tai tarjoaja on saanut kirjallisesti tiedon asemaansa vaikuttavasta ratkaisusta tai tarjousmenettelyn ratkaisusta ja sen perusteista sekä kirjallisen ohjeen asian saattamisesta markkinaoikeuden käsiteltäväksi (valitusosoitus). Hankinta-asiaan muutosta hakevan on lisäksi kirjallisesti ilmoitettava hankintayksikölle asian saattamisesta markkinaoikeuden käsiteltäväksi. Ilmoitus on toimitettava hankintayksikön ilmoittamaan osoitteeseen viimeistään silloin, kun hankintaa koskeva valitus toimitetaan markkinaoikeuteen. Hankintayksikön yhteystiedot ovat edellä hankintaoikaisua koskevassa kohdassa. **Markkinaoikeuden yhteystiedot** Valitusaika 14 päivää Valitus on toimitettava markkinaoikeudelle osoitettuna osoitteeseen: Postiosoite: PL 118, 00131 HELSINKI Käyntiosoite: Erottajankatu 1–3, Helsinki Telekopio: 010 364 3314 Sähköpostiosoite: markkinaoikeus@oikeus.fi
Muutoksenhaku-ajan laskeminen	Valitus- ja oikaisuvaatimusaika lasketaan päätöksen tiedoksisaannista, tiedoksisaantipäivää lukuun ottamatta. Asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, seitsemäntenä päivänä kirjeen lähettämisestä, saantitodistuksen osoittamana aikana tai erilliseen tiedoksisaantitodistukseen merkittynä aikana.
Valituskirjelmä	Valituskirjelmässä on ilmoitettava: – valittajan nimi ja kotikunta – postiosoite ja puhelinnumero, joihin asian käsittelyä koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan toimittaa – päätös, johon haetaan muutosta – miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi – perusteet, joilla muutosta vaaditaan Valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava valituskirjelmä. Jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä taikka jos valituksen laatijana on muu henkilö, on valituskirjelmässä ilmoitettava myös tämän nimi ja kotikunta. Valituskirjelmään on liitettävä: – päätös, johon haetaan muutosta, alkuperäisenä tai jäljennöksenä – todistus siitä, minä päivänä päätös on annettu tiedoksi, tai muu selvitys valitusajan alkamisajankohdasta – asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle. Asiamiehen, jollei hän ole asianajaja tai julkinen oikeusavustaja, on liitettävä valitukseen valtakirja. Päätöksen voi saattaa markkinaoikeuden käsiteltäväksi sillä perusteella, että hankinnassa on menetelty julkisista hankinnoista annetun lain (1505/1992) tai sen nojalla annettujen säännösten tai määräysten tai Euroopan yhteisön lainsäädännön tai maailman kauppajärjestön julkisia hankintoja koskevan sopimuksen vastaisesti. Asia voidaan saattaa valituksella markkinaoikeuden käsiteltäväksi, mikäli hankinnan arvo ylittää hankintalain 15 §:n mukaisen kynnysarvon.
Valitus-asiakirjojen toimittaminen	Valitusasiakirjat on toimitettava valitusajassa päätöksessä mainitulle valitusviranomaiselle. Omalla vastuulla valitusasiakirjat voi lähettää postitse, lähetin välityksellä tai sähköisesti. Postiin valitusasiakirjat on jätettävä niin ajoissa, että ne ehtivät perille valitusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä.

Oikeuden-käyntimaksu	Tuomioistuinten ja eräiden oikeushallintoviranomaisten suoritteista perittävistä maksuista annetun lain (701/1993) 3 §:n nojalla muutoksenhakijalta peritään oikeudenkäyntimaksu hallinto-oikeudessa 90 euroa ja markkinaoikeudessa 226 euroa, jollei lain 6 tai 7 §:stä muuta johdu.
	Yksityiskohtainen valitusosoitus liitetään pöytäkirjanotteeseen.